שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

ראש השנה ויום הכיפורים: התחדשות ותיקון

דף עבודה

1 השלימו בעזרת מחסן המילים.

תשרי	שופר	נעילה	תשובה	דבש	תרועה	

א. ראש השנה ויום הכיפורים חלים בחודש _____.

ב. בתורה נקרא ראש השנה «יום _____».

ג. בראש השנה טובלים תפוח ב־_____.

ד. עשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הם עשרת ימי _____.

ה. התפילה האחרונה ביום הכיפורים היא תפילת _____.

ו. בבית הכנסת תוקעים ב־_____.

2 התאימו כל מושג להסבר שלו.

טור א	טור ב
1. חשבון נפש	☐ ריצוי של מי שנפגע
2. סליחות	☐ התפילה שפותחת את יום הכיפורים
3. כל נדרי	☐ מנהג ליד מקור מים בראש השנה
4. תשליך	☐ בדיקה של מעשיי בשנה שעברה
5. צום	☐ הימנעות מאכילה ושתייה
6. פיוס	☐ תפילות שנאמרות לפני החגים

3 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. ראש השנה חל ביו בתשרי. — נכון / לא נכון

ב. ביום הכיפורים רבים צמים כ־25 שעות. — נכון / לא נכון

ג. לפי המשנה, יום הכיפורים מכפר גם על פגיעה בחבר בלי לבקש ממנו סליחה. — נכון / לא נכון

ד. «תקיעה» היא קול ארוך אחד בשופר. — נכון / לא נכון

4 מיינו את המנהגים לפי המועד.

טבילת תפוח בדבש	תפילת נעילה	ברכת «שנה טובה»	צום	תשליך	«גמר חתימה טובה»	

ראש השנה	יום הכיפורים

5 השלימו את הטבלה.

מועד	תאריך	מנהג	ערך
ראש השנה		תקיעה בשופר	
יום הכיפורים	י' בתשרי		סליחה ומחילה
עשרת ימי תשובה		חשבון נפש	תיקון

6 בחרו בתשובה הנכונה.

א. מה פירוש «סימנים» בראש השנה?

○ מאכלים שאוכלים כברכה לשנה טובה ○ כרטיסי ברכה ○ קולות השופר

ב. באיזו תפילה מסתיים יום הכיפורים?

○ כל נדרי ○ סליחות ○ נעילה

ג. מה קורה בדרך כלל בכבישים בישראל ביום הכיפורים?

○ יש פקקים גדולים ○ הם כמעט ריקים ממכוניות ○ הם סגורים רק לאופניים

הפתק של אורי

ערב יום הכיפורים. אורי ישב בחדרו והחזיק עט. השנה, בשיעור, הציעה המורה לכתוב «חשבון נפש» – רשימה של דברים שהיו טובים בשנה שעברה ושל דברים שכדאי לתקן.

בצד אחד כתב אורי: «עזרתי לסבא לסדר את המחסן», «התאמנתי בכדורסל כל שבוע». בצד השני היסס לרגע ואז כתב: «צחקתי על עומר מול כל הכיתה».

אורי הסתכל בפתק זמן רב. הוא נזכר במשפט מן המשנה שלמדו: יום הכיפורים אינו מכפר על פגיעה בחבר עד שמפייסים אותו. הוא הרים את הטלפון והתקשר לעומר. «רציתי להגיד לך שאני מצטער», אמר בשקט. מן הצד השני נשמעה שתיקה קצרה, ואחריה: «תודה שהתקשרת. גמר חתימה טובה».

8 **על פי הסיפור «הפתק של אורי»:**

א. מה הציעה המורה לכתוב?

○ מכתב ברכה לשנה החדשה ○ רשימה של דברים טובים ודברים לתיקון ○ סיפור על החג

ב. מדוע התקשר אורי לעומר?

○ כדי להזמין אותו לשחק ○ כי נזכר שעל פגיעה בחבר צריך לפייס אותו

○ כי המורה ביקשה ממנו

9 **מה למדנו על אורי מכך שהיסס לפני שכתב את השורה האחרונה? הסבירו.**

10 **כתבו «חשבון נפש» קצר משלכם: דבר אחד שאתם גאים בו מהשנה שעברה ודבר אחד שתרצו לשפר.**

11 **מה הייתם עושים אילו חבר היה מבקש מכם סליחה על פגיעה? הסבירו מדוע.**

12 **ציירו שולחן חג של ראש השנה עם לפחות ארבעה «סימנים», ורשמו ליד כל אחד את שמו ואת הברכה שבו.**

13 **אתגר: יש הנוהגים לבקש סליחה מכל חבריהם לפני יום הכיפורים, גם בלי שקרה משהו מיוחד. הביאו נימוק אחד בעד המנהג ונימוק אחד נגדו.**

תשובות – ראש השנה ויום הכיפורים: התחדשות ותיקון

1 השלימו בעזרת מחסן המילים.

א. ראש השנה ויום הכיפורים חלים בחודש **תשרי**.

ב. בתורה נקרא ראש השנה «יום **תרועה**».

ג. בראש השנה טובלים תפוח ב־**דבש**.

ד. עשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הם עשרת ימי **תשובה**.

ה. התפילה האחרונה ביום הכיפורים היא תפילת **נעילה**.

ו. בבית הכנסת תוקעים ב־**שופר**.

2 התאימו כל מושג להסבר שלו.

טור א	טור ב
1. חשבון נפש	**6** ריצוי של מי שנפגע
2. סליחות	**3** התפילה שפותחת את יום הכיפורים
3. כל נדרי	**4** מנהג ליד מקור מים בראש השנה
4. תשליך	**1** בדיקה של מעשיי בשנה שעברה
5. צום	**5** הימנעות מאכילה ושתייה
6. פיוס	**2** תפילות שנאמרות לפני החגים

3 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. ראש השנה חל בי' בתשרי. **לא נכון** – ראש השנה חל בא'-ב' בתשרי; בי' בתשרי חל יום הכיפורים

ב. ביום הכיפורים רבים צמים כ־25 שעות. **נכון**

ג. לפי המשנה, יום הכיפורים מכפר גם על פגיעה בחבר בלי לבקש ממנו סליחה. **לא נכון** – על פגיעה בחבר צריך קודם לרצות את החבר

ד. «תקיעה» היא קול ארוך אחד בשופר. **נכון**

4 מיינו את המנהגים לפי המועד.

ראש השנה	יום הכיפורים
טבילת תפוח בדבש, ברכת «שנה טובה», תשליך	תפילת נעילה, צום, «גמר חתימה טובה»

5 **השלימו את הטבלה.**

מועד	תאריך	מנהג	ערך
ראש השנה	**א'-ב' בתשרי**	תקיעה בשופר	**התחדשות**
יום הכיפורים	י' בתשרי	**צום ותפילה**	סליחה ומחילה
עשרת ימי תשובה	**א'-י' בתשרי**	חשבון נפש	תיקון

6 **בחרו בתשובה הנכונה.**

א. מה פירוש «סימנים» בראש השנה?

● **מאכלים שאוכלים כברכה לשנה טובה** ○ כרטיסי ברכה ○ קולות השופר

ב. באיזו תפילה מסתיים יום הכיפורים?

○ כל נדרי ○ סליחות ● **נעילה**

ג. מה קורה בדרך כלל בכבישים בישראל ביום הכיפורים?

○ יש פקקים גדולים ● **הם כמעט ריקים ממכוניות** ○ הם סגורים רק לאופניים

8 **על פי הסיפור «הפתק של אורי»:**

א. מה הציעה המורה לכתוב?

○ מכתב ברכה לשנה החדשה ● **רשימה של דברים טובים ודברים לתיקון** ○ סיפור על החג

ב. מדוע התקשר אורי לעומר?

○ כדי להזמין אותו לשחק ● **כי נזכר שעל פגיעה בחבר צריך לפייס אותו**

○ כי המורה ביקשה ממנו

9 **מה למדנו על אורי מכך שהיסס לפני שכתב את השורה האחרונה? הסבירו.**

תשובה אפשרית: קשה לו להודות בטעות, אבל הוא כן עם עצמו ואמיץ: למרות ההיסוס כתב את האמת וגם פעל לתקן.

10 **כתבו «חשבון נפש» קצר משלכם: דבר אחד שאתם גאים בו מהשנה שעברה ודבר אחד שתרצו לשפר.**

תשובה אפשרית: תשובה אישית שכוללת דבר טוב אחד ודבר אחד לשיפור, עם הסבר קצר.

11 **מה הייתם עושים אילו חבר היה מבקש מכם סליחה על פגיעה? הסבירו מדוע.**

תשובה אפשרית: תשובה אישית, למשל: הייתי סולח כי הוא מתחרט ומנסה לתקן; או: הייתי מבקש לדבר על מה שקרה לפני שאסלח.

12 **ציירו שולחן חג של ראש השנה עם לפחות ארבעה «סימנים», ורשמו ליד כל אחד את שמו ואת הברכה שבו.**

תשובה אפשרית: ציור עם לפחות ארבעה סימנים, למשל: תפוח בדבש - שנה מתוקה; רימון - שנרבה זכויות כרימון; ראש דג - שנהיה לראש ולא לזנב; תמר.

13 אתגר: יש הנוהגים לבקש סליחה מכל חבריהם לפני יום הכיפורים, גם בלי שקרה משהו מיוחד. הביאו נימוק אחד בעד המנהג ונימוק אחד נגדו.

תשובה אפשרית: בעד: אולי פגענו בלי לשים לב, והמנהג מחזק את הקשר. נגד: סליחה כללית בלי לציין על מה עלולה להיות ריקה ולא כנה.

✏️ **תרגול נוסף משלי: כתבו שלוש שאלות משלכם על נושא הדף, ענו עליהן ובדקו עם חבר או חברה.**